

Vedlegg 3

til utredning om forbrukernes posisjon i finansmarkedene, punkt 5.1 om foreslått regulering som ikke er gjennomført

Obligatorisk tilknytning til utenrettslig tvisteløsningsordning

Som nevnt i utredningen punkt 2.2 om utenrettslige tvisteløsninger, er det per i dag ikke obligatorisk å være tilsluttet utenrettslig tvisteløsningsordning for banker, forsikringsselskap, pensjons- og verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. På oppdrag fra Finansdepartementet utarbeidet Finanstilsynet høsten 2019 et høringsnotat med forslag til nødvendige forskriftsregler som pålegger foretak som tilbyr finansielle tjenester til forbrukere, å være tilsluttet et godkjent klageorgan. Manglende tilslutning antas å gi forbrukerne svakere vern av sine rettigheter. Forslaget har vært på høring, og saken er til behandling i Finansdepartementet.

Innføring av overtredelsesgebyr og ledelseskarantene

Våren 2020 utarbeidet Finanstilsynet et høringsnotat med en samlet gjennomgang av behovet for administrative sanksjoner for gjennomføring av EU/EØS-reglene. Finanstilsynet forslo å innføre regler for å illegge overtredelsesgebyr og ledelseskarantene for finansforetak, verdipapirfond og forvaltningsselskaper for alternative investeringsfond, for forsikringsformidlingsforetak, låneformidlingsforetak. Forslaget har vært på høring. Forslaget for så vidt gjelder forvaltningsselskaper og AIF-forvaltere er gjennomført.

Lov om folkefinansiering

Høsten 2021 fikk Verdipapirlovutvalget et nytt tilleggsmandat til å utrede og utarbeide regler om finansiell folkefinansiering som gjennomfører EØS-regler som svarer til forordningen (EU) 2020/1503¹. Utredningen har vært på høring, og saken er til behandling i Finansdepartementet.

Tilleggsfordeler ved kredittopptak

På oppdrag fra Finansdepartementet utarbeidet Finanstilsynet høsten 2021 et høringsnotat om behovet for nærmere regulering av tilleggsfordeler ved kredittopptak med utgangspunkt i at forbrukere skal kunne ta gode og veloverveide beslutninger om gjeldsopptak. Finanstilsynet har foreslått at det i den nye finansavtaleloven blir inntatt en ny bestemmelse om at kredittying ikke må settes som vilkår for å kunne inngå en annen avtale eller for å få en annen vare eller tjeneste til bedre vilkår enn det forbrukeren ellers ville fått. Forslaget har vært på høring og sakne er til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet.

Forbud mot returprovisjon

Høsten 2022 utarbeidet Finanstilsynet et høringsnotat med forslag om å innføre et forbud mot å motta vederlag fra eller betale vederlag til andre enn kunden i forbindelse med ytelser av

¹ <https://www.regjeringen.no/no/sub/eos-notatbasen/notatene/2018/jan/vurdering-av-lovforslag-om-folkefinansiering/id2593218/>

investeringstjenester til forbrukere. Forslaget har vært på høring, og saken er til behandling i Finansdepartementet.

Avvikling av forvaltningsselskaper, AIF-forvaltere og verdipapirforetak

Det vises til Finanstilsynets høringsnotat om avvikling av konsesjonspliktig virksomhet, som ble sendt på høring høsten 2023 med høringsfrist 9. januar 2024.

Det foreslås blant annet at Finanstilsynet gis rett til å oppnevne en administrator dersom foretaket ikke overholder krav for avvikling av konsesjonspliktig virksomhet eller pålegg, eller det av andre grunner anses nødvendig for ivaretagelsen av kundenes interesser. Forslaget har vært på høring, og saken er til behandling i Finansdepartementet.

Revisjon av inkassoloven

Høsten 2018 oppnevnte Justis- og beredskapsdepartementet en arbeidsgruppe som skulle se på nærmere angitte problemstillinger om inkassoloven. Finanstilsynet var representert i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppens rapport har vært på høring, og saken er til behandling i Justis- og beredskapsdepartementet. Arbeidsgruppen foreslår mange endringer i inkassoregelverket som vil styrke skyldnernes rettigheter, og gjør dette i form av en ny lov og ny forskrift. Blant forslagene er betydelige endringer i kravene til saksgangen og flere bestemmelser har til formål å legge til rette for bedre kommunikasjon mellom inkassoforetakene og skyldnerne. Andre forslag innebærer reduserte kostnader for skyldner og regler som skal forebygge inndrivning av urettmessige krav.

Revisjon av eiendomsmeglingsloven

Høsten 2019 oppnevnte regjeringen et utvalg som fikk i oppgave å evaluere eiendomsmeglingsloven og foreslå en ny regulering med sikte på forenklinger og trygghet for forbrukerne. Finanstilsynet var representert i lovutvalget. Eiendomsmeglingsutvalgets utredning var på høring høsten 2021, og saken er til behandling i Finansdepartementet. I hovedtrekk mener utvalget at dagens regelverk har fungert på en god måte, og sentrale bestemmelser foreslås videreført. Det er imidlertid foreslått enkelte endringer for å styrke forbrukervernet og tilpasninger for å gjøre regelverket mer fleksibelt og framtidsrettet. Utvalget har blant annet foreslått endringer i reglene om budgivning.

Utvidelse av gjeldsopplysninger

Høsten 2022 sendte Barne- og familiedepartementet på høring forslag om å innlemme pantsikret gjeld i ordningen med gjeldsinformasjon. Dette vil blant annet medføre at opplysninger om boliggjeld og bilgjeld registreres i gjeldsinformasjonsforetakene og gjøres tilgjengelig for finansforetak som skal kredittvurdere kundene og den registrerte selv, noe som antas å motvirke gjeldsproblemer i husholdningen. Finanstilsynet støttet forslaget. Saken er til behandling i Barne- og familiedepartementet.

Forslag om lydopptak for forvaltningsselskaper og AIF-forvaltere

Finanstilsynet har i høringsnotat 20. juni 2019 foreslått krav til lydopptak og lagring av elektronisk kommunikasjon for forvaltningsselskaper og AIF-forvaltere ved yting av investeringstjenester. Forslaget har vært på høring, og er til behandling hos Finansdepartementet.

Kommende EU-regulering av betydning for forbrukervernet

Det er flere rettsakter under behandling i EU, noen som nylig er vedtatt, som vil bidra til å styrke forbrukernes posisjon og rettigheter når de innarbeides i norsk lov.

Forordningen om markeder i kryptoeiendeler (MiCA) regulerer blant annet utstedelse, tjenesteytelse og markedsmissbruk knyttet til kryptoeiendeler. Regelen skal fremme innovasjon, investor- og forbrukerbeskyttelse og markedsintegritet, samt sikre finansiell stabilitet. Finanstilsynet har fått i oppdrag fra Finansdepartementet å utrede gjennomføringen av forventede EØS-forpliktelser i tilknytning til dette med frist 1. mars 2024.

EU-kommisjonen la i mai 2023 frem en regelverkspakke som skal gjøre europeiske kapitalmarkeder mer attraktive og trygge langsiktige investering for forbrukere. (Retail Investment Package).

Kredittservice- og kredittkjøpsdirektivet (2021/2167/EU), skal gjennomføres i norsk rett, og omfatter inndrivelse av misligholdte lån for finansforetak (fremmedinkassovirksomhet) og oppkjøp av slik for inndrivelse (oppkjøpsinkasso) og regulerer både konsesjonskrav og tilsyn. I EBA arbeides det med retningslinjer til direktivet.

Det er også foreslått en revisjon av forbrukerkredittdirektivet, (EU) 2023/2225 av 18. oktober 2023 om forbrukerkredittavtaler og om oppheving av direktiv 2008/48/EF. Virkeområdet i det nye direktivet er foreslått utvidet for å styrke forbrukerbeskyttelsen og regulerer kreditt som ytes til forbrukere. Direktivet inneholder bestemmelser om særskilte regler for markedsføring av kreditt, opplysningsplikt før avtale om kreditt inngås, produktpakker og produktbinding, rådgivning, kredittvurderinger og forklaringsplikt, samt angrerett. Medlemsstatene skal også sikre at kredittyttere og låneformidlere er underlagt hensiktsmessige godkjenningsprosesser, registrering og tilsynsordning underlagt en uavhengig og kompetent myndighet.